

Біорегуляційна терапія в тиреоїдології: місце, можливості, досвід

За даними Центру громадського здоров'я МОЗ України, що посиляється на Всесвітню організацію охорони здоров'я (ВООЗ), захворювання щитоподібної залози (ЩЗ) серед ендокринних порушень посідають 2-ге місце після цукрового діабету. На патологію ЩЗ у світі страждає понад 200 млн людей. Останніми роками у країнах із високим доходом спостерігають абсолютний приріст нововиявлених випадків захворювань: 52% серед жінок і 17% серед чоловіків. Збільшується кількість хворих на доброякісні вузлові утворення та злоякісні пухлини. Щодо України, то за останні 5 років кількість захворювань ЩЗ збільшилась у п'ятеро. Показник залежить від чинників довкілля, наявності йодного дефіциту, способу життя, стресу, харчування, супутніх захворювань тощо.

Ключові слова: тиреоїдологія, захворювання щитоподібної залози, ендокринна патологія, аутоімунний тиреоїдит, біологічна медицина, біорегуляційна терапія, біорегуляційні препарати.

Захворювання ЩЗ можуть уражати чоловіків, жінок, дітей, підлітків і людей похилого віку. Недуга може бути з народження (гіпотиреоз) або розвинути з віком (часто після менопаузи в жінок). Проте особливо пильними варто бути жінкам – у них проблеми з гормонами ЩЗ виникають удесерт частіше, ніж у чоловіків. Зокрема, від гіпертиреозу (дифузного токсичного зоба) жінки страждають у 9 разів частіше, ніж чоловіки (phc.org.ua, 2020).

Серед ендокринної тиреоїдної патології найчастіше спостерігається аутоімунний тиреоїдит (АІТ); на педіатричну популяцію, за даними зарубіжних дослідників, припадає 1% випадків. Поширеність гіпотиреозу в дорослих становить 15%. Однак, як і серед дорослих пацієнтів, на поширеність АІТ у пацієнтів до 18 років впливають кліматогеографічні, расово-національні, генетичні і статеві чинники. Розвиток гіпотиреозу, легкі та субклінічні форми якого мають безсимптомний перебіг, у подальшому може вплинути на фізичний і статевий розвиток, можливість народження здорового потомства при досягненні репродуктивного віку, стан імунної, серцево-судинної та інших систем організму (Зубкова С.Т. та співавт., 2006).

Незважаючи на важливість зазначеної проблеми, дотепер немає достатньо ефективних патогенетичних методів лікування, зокрема АІТ, і єдиної думки фахівців відносно призупинення імунологічних порушень у разі розвитку АІТ, а також профілактики гіпотиреозу в таких осіб.

Усе зазначене наголошує на необхідності ранньої діагностики, своєчасного лікування патології ЩЗ в дитячому віці та пошуку нових лікувальних підходів, які були б не лише ефективними в патогенетичному і симптоматичному плані, але й не мали негативних наслідків, особливо для дитячої популяції.

Сьогодні все більшого значення набуває так звана біологічна медицина, яка охоплює засоби впливу на системи регуляції та реактивності організму за допомогою лікарських препаратів природного походження (фітотерапія, біорегуляційна медицина) або фізіотерапевтичних методів із метою мобілізації резервних можливостей організму.

Біорегуляційна медицина передбачає застосування комплексного біорегуляційного підходу до профілактики, лікування та реабілітації хворих, що поєднує системний підхід із підтримкою систем авторегуляції організму як базової терапії (Smit A., 2015).

Одним із представників біорегуляційних препаратів, який призначають при патології ЩЗ, – є **Тиреоїдеа Композитум**, у складі якого 25 компонентів рослинного, мінерального і тваринного походження, виготовлених і об'єднаних за унікальною технологією, розробленою німецьким лікарем, хіміком-токсикологом і фармакологом Хансом-Хайнріхом Реккевегом. Препарат здатен регулювати функцію ЩЗ завдяки комплексному складу, виявляє імунорегуляторну, регенераторну та тиреоїдстимуляторну дію в разі гіпофункції ЩЗ. Потенційовані суїс-органні компоненти у складі біологічного препарату забезпечують нормальний розвиток незрілих клітин тканин, оптимізують клітинний метаболізм. Дія рослинних, мінеральних і тваринних компонентів відбувається завдяки направляючому ефекту суїс-органних препаратів, спрямованому переважно на ЩЗ.

Використання Тиреоїдеа Композитум можливе як при гіпотиреозі в комплексі з тиреоїдними гормонами, так і при субклінічному лабораторному гіпотиреозі, який може проявлятися стійкою гіперхолестеринемією. Маскою субклінічного гіпотиреозу може бути

набряковий синдром у вигляді періорбітальних або загальних набряків нез'ясованого генезу. Сечогінні препарати в разі таких набряків не лише малоефективні, але й поглиблюють тяжкість гіпотиреозу. Тому додавання препарату Тиреоїдеа Композитум може бути ефективним поряд із замісною терапією гормонами ЩЗ. Комплексне лікування з додаванням біорегуляційних препаратів дає можливість нормалізувати функцію ЩЗ і водночас зменшити частоту небажаних ефектів алопатичної терапії.

Досвід застосування і ефективність Тиреоїдеа Композитум відомі й описані в низці наукових статей. Так, у рамках дослідження В.О. Музь (2012) вивчали комбінований біорегуляційний препарат Тиреоїдеа Композитум у комплексному лікуванні АІТ. Результати продемонстрували, що застосування препарату значно зменшує суб'єктивні показники захворювання, а додавання цього препарату до стандартних схем лікування АІТ сприяє нормалізації функції ЩЗ завдяки посиленню базисної терапії. Побічних ефектів упродовж лікування зареєстровано не було.

У дослідженні М.М. Панчук (2004) за участю пацієнтів з АІТ вивчали ефективність Тиреоїдеа Композитум у двох групах – тільки базисної терапії та базисної терапії з Тиреоїдеа Композитум. Результати випробування показали, що прийом крім базисної терапії біорегуляційного препарату протягом 2,5 міс сприяє нормалізації функції ЩЗ.

Як уже зазначалось, субклінічний гіпотиреоз спостерігають доволі часто; ця патологія є пограничним станом між нормою і клінічно вираженим гіпотиреозом. У роботі С.В. Пришви (2001) було описано фармакологічну дію Тиреоїдеа Композитум. Завдяки своєму унікальному складу цей препарат виявляє регуляторний вплив на функціональний стан ЩЗ, регенераторну, імунорегуляторну дію і за принципом допоміжної імунологічної реакції здатний гальмувати аутоімунний процес. Отже, з огляду на всі ці характеристики, призначення Тиреоїдеа Композитум можна рекомендувати для поліпшення лімфодренажної, дезінтоксикаційної, гормонорегуляторної, трофічної та імунологічної функції.

Ще однією проблемою в ендокринології є вроджений гіпотиреоз – найчастіше ендокринне порушення в новонароджених. Ефективна і своєчасна терапія цього захворювання дає можливість уникнути дефіциту тиреоїдних гормонів у період формування функцій мозку. Так, у дослідженні О.Л. Резнікової та співавт. (2006) вивчали ефективність Тиреоїдеа Композитум у лікуванні вродженого гіпотиреозу. Учасники контрольної групи отримували тільки базисну терапію, учасники основної – базисну терапію з додаванням Тиреоїдеа Композитум. Було продемонстровано, що додавання Тиреоїдеа Композитум до комплексу стандартної терапії вродженого гіпотиреозу сприяє швидкій компенсації основного захворювання, поліпшенню симптомів, нормалізації показників периферичної крові пацієнтів, а також нормалізації функції системи «аденогіпофіз–ЩЗ» у цієї категорії пацієнтів. Треба також зазначити, що хороша переносимість біорегуляційних препаратів, і, зокрема Тиреоїдеа Композитум, сприяє широкому їх застосуванню.

Проблеми сьогодення – пандемія COVID-19 і її наслідки, стрімкий темп життя, хронічний стрес, в якому перебували українці перед повномасштабним вторгненням і який багатократно помножився після нього, несприятливий екологічний чинники – усе це не лише обертається негативними психологічними наслідками, але й зумовлює збої в роботі ендокринної та імунної систем. Як наслідок, на глибшому рівні

ушкоджуються клітинні мембрани і внутрішньоклітинні утворення, порушується робота метаболічних ферментних систем клітин тощо. Відбувається зменшення чутливості органів і тканин до нейрогуморальних впливів, пригнічення імунологічних реакцій, блокування ферментних, цитокінових і гормональних впливів. Найуніверсальнішим біорегуляційним препаратом, який показаний за подібних станів і впливає практично на всі органи та тканини, є Тиреоїдеа Композитум (Фролов В.М., 2007). Препарат має взаємодоповнювальні регуляторні, дренажні, імунорегуляторні, енерготропні і протизапальні властивості.

Так, **регуляторна дія** Тиреоїдеа Композитум щодо балансу нейро-імунно-ендокринної всі відбувається завдяки потенційованим суїс-органним компонентам центральної і системної дії – препарат регулює нормальне диференціювання клітин, що розвиваються, та оптимізує метаболізм у зрілих клітинах органів, які відповідають за **нейро-імунно-ендокринну регуляцію** організму завдяки таким компонентам, як *Thyreoides suis D8, Thyms suis D10, Corpus pineale suis D8, Medulla ossis suis D10, Hepar suis D10, Funiculus umbilicalis suis D10*.

Дезінтоксикаційна дія забезпечується завдяки компоненту *Sulfur D10*, який відновлює сульфгідрильну групу білкових молекул, сприяючи усуненню вогнищ інтоксикації, унаслідок чого тканини стають більш гідрофільними, і це сприяє загальній детоксикації під час гострих і хронічних захворювань. Компонент *Galium aparine D4*

активує видалення токсинів як із клітини, так і з матриксу, запобігає змінам структури проміжної тканини, що зумовлюють акумуляцію в ній токсинів; крім цього сприяє біологічно правильному усуненню процесів, спричинених переважною терапією гострих захворювань.

Імунорегуляторна дія опосередкована такими компонентами, як *Natrium oxalaceticum D8* (сприяє підвищенню фагоцитарної активності моноцитів), *Splen suis D10* і *Thymus suis D10* (впливають на імунні механізми і запускають реакцію «антиген–антитіло»).

Протизапальна дія відбувається завдяки *Colchicum D4* шляхом впливу на окремі слизові (шлунок і тонкий кишечник) та серозні (плевра, очеревина) оболонки, фіброзні тканини тощо; *Spongia D8* – діє опосередковано через дихальні шляхи та залозисті тканини, і нарешті *Pulsatilla D8* – компоненту системної протизапальної дії (Зубкова С.Т. та співавт., 2003)

Таким чином, Тиреоїдеа Композитум може бути доданий в алгоритм лікування будь-яких хронічних захворювань як засіб відновлення балансу нейро-імунно-ендокринної регуляції – основного механізму, який є визначальним щодо стану організму в цілому, а імунорегуляторна і протизапальна дія біорегуляційних препаратів, і Тиреоїдеа Композитум зокрема, сприяє зменшенню ступеня аутоімунного процесу і регресу зоба при гіпертрофічній формі, клінічній ремісії АІТ. Після комплексної терапії – 1-го чи 2-3-го курсів лікування – поряд зі зменшенням розмірів ЩЗ спостерігають і зниження титру антитиреоїдних антитіл (антитіла до тиреоглобуліну і тиреоїдної пероксидази), зниження чи нормалізацію рівня тиреотропного гормону у крові. Препарат чудово компонується з базовою терапією захворювання, має доведений профіль безпеки, хорошу переносимість і доведену ефективність.

Підготувала **Анна Пантازی**

ТИРЕОІДЕА КОМПЗИТУМ

(THYREOIDEA COMPOSITUM)

Розчин для ін'єкцій

Дія:

- Дезінтоксикаційна
- Лімфодренажна
- Імунорегуляторна
- Протизапальна

Показання:

- У комплексному лікуванні дисфункції щитовидної залози
- Для нормалізації функцій ендокринних залоз, а також функцій сполучених тканин, особливо при передракових станах, гіпернефромах, прогресуючій м'язовій дистрофії, мікседемах, фібропластичній індурації статевих членів, ожирінні, бронхіальній астмі, склеродермії, остеохондрозі та артрозі, спайковій хворобі

